

Медяниця в агроценозі груші

Грушева медяниця живиться виключно грушею. Боротьба з нею потребує постійних спостережень за розвитком фітофага, а також урахування суми ефективних температур.

**ЛІДІЯ РОЗОВА, завідувач лабораторії захисту рослин, канд. с.-г. наук
Інститут зрошуваного садівництва ім. М. Ф. Сидоренка НААНУ**

Листоблішка грушева (медяниця) є одним з найпоширеніших шкідників у насадженнях груші. Масове розмноження її почалося з 70-х років минулого століття і відмічається щороку. Нерідко чисельність фітофага в десятки та сотні разів перевищує поріг його шкідливості.

З метою зменшення чисельності медяниці в садівничих господарствах застосовували багаторазові обприскування насаджень груші синтетичними піретроїдами,

які, знищуючи шкідника, одночасно негативно впливали на комплекс ентомофагів. У результаті таких обробок чисельність шкідника швидко відновлювалася на високому рівні, а нечисленні ентомофаги не могли суттєво впливати на темпи його розмноження. Крім розмноження медяниці також можна було спостерігати зростання кількості інших шкідників, зокрема рослиноїдних кліщів.

Медяниця – це темно-коричнева комаха до 3 мм завдовжки. Перезимовують дорослі

комахи в щілинах кори та під рослинні рештками. Рано навесні, до розпускання бруньок, самки медяниці відкладають яйця на тонких гілках біля бруньок у вигляді ланцюжка. Личинки виходять з нього під час розпускання бруньок і живляться соком бруньок, листків, молодих пагонів квітконіжок; личинки другого та третього покоління – навіть соком плодів. Вони виляють липку солодку рідину (медвяна роса) на якій поширюються сажкові гриби.

У результаті життєдіяльності личинок і німф уражені й виснажені пагони скривлюються і навіть усихають; квіткі також частина листків – опадають. Плідні, уражені медяницею, припиняють ріст, зморщуються, тверднуть і незабаром опадають. Плоди, пошкоджені у більш пізній період, вкриваються сажковими грибами, що поширюються на медвяній росі, залишаються дрібними і втрачають смак. Особливо інтенсивно розмножується грушева медяниця на молодих пагонах рослин у період росту. Є думка, що припинення їх росту, огрубіння тканин спричиняє затримку розвитку й депресію у розмноженні шкідника. Масове розмноження і поширення медяниці призвело до зменшення врожайності та обсягу виробництва груш, зниження товарних якостей плодів і, як наслідок, до передчасного виведення з експлуатації і розкорчування грушевих насаджень.

Біоекологічні особливості розвитку грушевої медяниці

Спостереження щодо розвитку та динаміки чисельності грушевої медяниці в умовах південного Степу України показали, що реактивація шкідника першого покоління відбувалася у першій і другій декадах березня за середньодобової температури повітря від 1,7 °С до 8,2 °С (при порозі розвитку +6,3 °С). Відкладання медяничеї яєць починалося у різні строки. У роки досліджень цю фазу виявлено в період фаз «сплячої бруньки», набрякання плодів бруньок і розпускання бруньок

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДИСТРИБУТОР ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ДОБРИВ ТА НАСІННЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОФІС: ТОВ «СЕРВІС-АГРОЦЕНТР»
Київ, 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 31/17,
т. (+380 44) 258-28-72, 258-25-70, факс (+380 44) 258-77-76
servis-agrocentr.com.ua www.centro-agro.com.ua

ОФІСИ ВІДПОВІДНИХ ТОВАРИШТВ:

Дніпропетровськ 038-14-13, (056) 239-49-09 dnpetrovsk@servis-agrocentr.com.ua	Полтава, м. Лубни (067) 568-99-14, (053) 615-22-11 lubny@servis-agrocentr.com.ua
Одеса (067) 230-47-68, (067) 230-47-69 odessa@servis-agrocentr.com.ua	Сімферополь (067) 637-43-70, (0652) 260-755 krym@servis-agrocentr.com.ua
Херсон (067) 638-13-52, (0552) 37-23-26 kherson@servis-agrocentr.com.ua	Хмельницький (067) 523-32-60, (0382) 72-60-35,34 khmelniitskiy@servis-agrocentr.com.ua
Черкаси (067) 638-14-14, (0472) 55-09-80 cherkasy@servis-agrocentr.com.ua	

Відродження личинок першого покоління зафіксовано у середині квітня. Після п'ятого віку личинки у личинки з'являються маленькі зачатки крил, які поступово збільшуються. Цю стадію розвитку шкідника називають німфою, яка у першому поколінні в різні роки відбувалася від фази розпускання плодкових бруньок до закінчення цвітіння груші. За даними Мелітопольської метеорологічної станції, сума ефективних температур повітря понад 6,3 °C у період розвитку німфи складала від 125,6 °C до 206,5 °C.

Період розвитку першого покоління грушевої медяниці буває дуже розтягнутим і триває від 60 до 88 днів. У подальших спостереженнях відмічено рівномірний розвиток поколінь особин, який відбувається з інтервалом у 26–33 дні.

Упродовж вегетаційного періоду в роки досліджень виявлено від чотирьох до п'яти повних поколінь. Розвиток листоблішки відбувався по третю декаду вересня; у деякі роки (2009) живих особин фітофага спостерігали протягом жовтня і по другу декаду листопада включно.

Дані відносно розвитку й динаміки шкідника залежно від метеорологічних умов відрізняються від літературних по південному Степу. Так, розвиток другого покоління медяниці відбувався при сумі ефективних температур повітря від 257,5 °C до 547,0 °C. Це свідчить про зсув й інших стадій розвитку особин фітофага.

Тактика захисту від шкідника

Грушева медяниця зустрічається одночасно в усіх стадіях розвитку з різною вразливіс-

тю до хімічних засобів захисту. Боротьбу з цим шкідником слід розпочинати якомога раніше (з першим поколінням, але при відповідних температурних показниках). До того ж починаючи з другого покоління популяція медяниці стає гетерогенною за віковим складом, її особини занурені в медвяну росу і є важкодоступними при обробці препаратами.

Отже, складність застосування засобів захисту проти медяниці значною мірою пов'язана з біологічними особливостями. Через це встановлення оптимального строку використання інсектицидів потребує постійних спостережень за розвитком фітофага, а також урахування суми ефективних температур.

Основним завданням заходів захисту є запобігання появі личинок грушевої медяниці. Якщо застосуванням інсектицидів шкідника не вдалося знищити, личинки продовжують рости: після першої личинки вони стають рухливими і концентруються на плодоніжках, черешках листків і навколо основи бруньок. Збираючись тисними колоніями, вони виснажують ці частини рослин.

У порівнянні з личинками абсолютно незахищеними є кладки яєць медяниці. Тому доцільно застосовувати регулятори росту й розвитку комах, які мають більш тривалий період дії.

Згідно з «Переліком пестицидів і агрохімікатів...» у насадженнях груші можна застосовувати в період вегетації проти грушевої медяниці та комплексу шкідників інсектициди Бі-58 новий, к.е. (0,8–2,0 л/га), Золон 35, к.е. (0,8–2,0 л/га),

Люфокс 105 ЕС, к.е. (1,0 л/га), Штефесін, к.е. (0,6 л/га), Актара 240 S.C., к.с. (0,15 кг/га).

За багаторічними дослідженнями, у промислових насадженнях груші високу ефективність у період масового відкладання яєць мали препарати Люфокс 105 ЕС, к.е. (1,0 л/га) (85 – 92%) та Дімілін 25%, з.п. (0,6 кг/га) (88,9–92,5%); у період масового відродження личинок – Актара 25 WG, в.г. (0,15 кг/га) (90,5–92,3) та Моспілан, р.п. (0,5 кг/га) (90–93%).

zoriana.goshovska@agpmedia.com.ua

*Препарати рекомендовано до реєстрації на груші.

